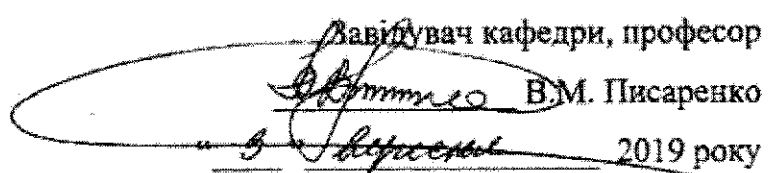

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Кафедра захист рослин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри, професор
 В.М. Писаренко
2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОЛОГІЯ ПОПУЛЯЦІЙ

освітньо-професійна програма Екологія

спеціальність 101 Екологія

галузь знань 10 Природничі науки

освітній ступінь Бакалавр

факультет агротехнологій та екології

ПОЛТАВА

2019 -2020 н.р.

Робоча програма дисципліни «Екологія популяцій» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Екологія спеціальності 101 Екологія

Розробник: Піщаленко М.А., доцент кафедри захист рослин, кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри захист рослин

Протокол від « 2 » вересня 2019 року № 1

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Екологія»

Протокол від « 3 » вересня 2019 року № 1

Голова (Тараненко А.О.)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів	4
Місце в індивідуальному навчальному плані студента	вибіркова
Рік навчання (курс)	3
Семестр	4
Лекції (годин)	14
Семінарські (годин)	26
Самостійна робота (годин)	80
Вид підсумкового контролю	іспит

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета навчальної дисципліни – сформувати у здобувачів вищої освіти уявлення про основні поняття популяційної екології, ознайомити з процесами, які лежать в основі функціонування популяцій як єдиного цілого, вивчити комплекс факторів, які можуть впливати на динаміку чисельності популяцій.

Завдання навчальної дисципліни: отримання знань щодо основних принципів взаємовідношень між організмами в популяціях і угрупованнями та навколишнім середовищем; дослідження морфо-фізіологічних особливостей популяцій, їх вікового складу, чисельності та щільності; поширення і характеру розселення та поведінки популяцій тварин та знання законів формування популяцій рослин; вивчення внутрішньопопуляційних і міжпопуляційних відносин; - стимулюючі та лімітуючі фактори розвитку популяцій.

Компетентності:

Загальні

- знання та критичне розуміння предметної області та професійної діяльності;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня для донесення інформації та власного досвіду;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність працювати в команді, використовуючи навички міжособистісної взаємодії;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

Фахові

- знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування;

-здатність проводити моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища

Програмні результати навчання

-розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.

-аналізувати фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття.

-поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.

Підвищувати професійний рівень шляхом продовження формальної освіти та самоосвіти

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1. Популяційна екологія як розділ загальної екології.
- Тема 2. Екологічна ніша популяції.
- Тема 3. Екологічна і біологічна характеристика популяції.
- Тема 4. Структура і динаміка популяції.
- Тема 5. Внутрішньопопуляційні стосунки та взаємодія популяцій

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва тем	Кількість годин			
	усього	денна форма навчання		
		у тому числі		
		л	сем	с.р
Тема 1. Популяційна екологія як розділ загальної екології.	20	2	2	16
Тема 2. Екологічна ніша популяції.	26	4	6	16
Тема 3. Екологічна і біологічна характеристика популяції	24	2	6	16
Тема 4. Структура і динаміка популяції.	24	2	6	16
Тема 5. Внутрішньопопуляційні стосунки та взаємодія популяцій	26	4	6	16
Усього годин	120	14	26	80
Іспит	27			

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
Тема 1 Популяційна екологія як розділ загальної екології		
1	<i>Семінарське заняття 1.</i> Історія становлення популяційної екології як науки.	2
Тема 2 Екологічна ніша популяції		
2	<i>Семінарське заняття 2 .</i> Поняття про екологічну нішу та її характеристики	6
Тема 3. Екологічна і біологічна характеристика популяції		
3	<i>Семінарське заняття 3</i> Популяція як загальнобіологічна одиниця	6
Тема 4. . Структура і динаміка популяції		
4	<i>Семінарське заняття 4.</i> Фактори, що впливають на чисельність популяції. Поняття про гомеостаз популяції	6
Тема 5. Внутрішньопопуляційні стосунки та взаємодія популяцій		
5	<i>Семінарське заняття 5:</i> Основні типи біотичних взаємодій між популяціями в угрупованнях і біоценозах	6
Всього годин		26

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Назва теми	К-сть годин
1	Тема 1. Популяційна екологія як розділ загальної екології.	16
2	Тема 2. Екологічна ніша популяції.	16
3	Тема 3. Екологічна і біологічна характеристика популяції	16
4	Тема 4. Структура і динаміка популяції.	16
5	Тема 5. Внутрішньопопуляційні стосунки та взаємодія популяцій	16
Всього годин		80

6. МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ КОНТРОЛЮ

Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним рівня вище межі незадовільного навчання.

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання на практиці.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання для поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

- робота на семінарських заняттях;
- виконання контрольних робіт;
- написання і захист реферату;

Форма проведення підсумкового контролю згідно з робочим та навчальним планом – іспит. Кожна тема дисципліни має певну кількість годин. Якщо студент виконує всю складову (семінарські заняття, контрольні роботи, реферати) загальна кількість годин множиться на коефіцієнт 1. Якщо студент має пропуски з семінарських занять та не написав і не захистив відповідну кількість рефератів на коефіцієнт 1 множиться кількість фактично отриманих балів на заняттях.

Опитування на семінарських заняттях

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Високий	5	Здобувачем надана повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), наведені приклади
Достатній	4	Здобувачем надана достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) з незначними неточностями
Задовільний	3	Здобувачем надана коротка відповідь (не менше 60% потрібної інформації) із значними неточностями
Низький	0-2	Здобувачем надана неточна дуже коротка і неповна відповідь із суттєвими помилками і неточностями (менше 30% потрібної інформації)

Виконання контрольної роботи

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Високий	5	Здобувачем надана повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), наведені приклади
Достатній	4	Здобувачем надана достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) з незначними неточностями, наведено недостатня кількість прикладів
Задовільний	3	Здобувачем надана коротка відповідь (не менше 60% потрібної інформації) із значними неточностями
Низький	0-2	Здобувачем надана неточна дуже коротка і неповна відповідь із суттєвими помилками і неточностями (менше 30% потрібної інформації), не наведені приклади

Виконання самостійної роботи

Написання і захист реферату

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Високий	5	Здобувачем повністю розкрита тема, надана повна інформація, наведені приклади, ілюстрації, список літературних джерел містить достатню кількість інформації (не менше 90% потрібної інформації).
Достатній	4	Здобувачем тема розкрита не повністю, мало прикладів, список використаної літератури містить не достатню кількість джерел (не менше 75% потрібної інформації) з незначними неточностями
Задовільний	3	Здобувачем тема розкрита дуже коротко (не менше 60% потрібної інформації), приклади відсутні або підібрані не вдало із значними неточностями
Низький	2	Здобувачем тема розкрита неточно дуже коротко і неповно відповідь із суттєвими помилками і неточностями (менше 30% потрібної інформації)
Дуже низький	1	Здобувачем тема не розкрита

Розподіл балів на іспиті

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Високий	16-20	Здобувачем надана повна відповідь на всі питання в білеті (не менше 90% потрібної інформації), наведені приклади
Достатній	11-15	Здобувачем надана достатньо повна відповідь на питання в білеті (не менше 75% потрібної інформації) з незначними неточностями
Задовільний	6-10	Здобувачем надана коротка відповідь на питання в білеті (не менше 60% потрібної інформації) із значними неточностями
Низький	0-5	Здобувачем надана неточна дуже коротка і неповна відповідь на питання в білеті із суттєвими помилками і неточностями (менше 30% потрібної інформації)

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти			Підсумковий контроль	Разом по темі
	Опитування на сем. зан.	Реферат	К.р		
Тема 1. Популяційна екологія як розділ загальної екології.	5				5
Тема 2. Екологічна ніша популяції.	15				15
Тема 3. Екологічна і біологічна характеристика популяції	15	5	5		25
Тема 4. Структура і динаміка популяції.	15	5			20
Тема 5. Внутрішньопопуляційні стосунки та взаємодія популяцій	15				15
Всього	65	15	5	20	100

9. Рекомендовані джерела інформації

1. Анісімова С.О., Риболова О.В., Поддашкін О.В. Екологія/ С.О. Анісімова, О.В. Риболова., О.В. Поддашкін— К.: Грамота, 2001.— 136 с.
2. Білявський Г.О., Фурдуй Р.С., Костіков І.О. Основи екологічних знань/ Г.О. Білявський, Р.С. Фурдуй, І.О. Костіков— К.: Либідь, 2000. — 334 с.
3. Бойчук Л. Д., Соломенно Е.М., Бугай О.В./ Л. Д. Бойчук, Е.М. Соломенно, О.В. Бугай Екологія і охорона навколишнього середовища: Навч. посіб. — Суми: Університетська книга, 2003. — 284 с.
4. Гідроекологія: підручник / М.О. Клименко, Ю.В. Пилипенко, Ю.Р. Гроховська, О.В. Лянзберг, О.О. Бедункова. – Херсон: ОЛДПЛЮС, 2016. – 380 с.
5. Дорогунцов С.Л., Коценко К.Ф., Аблова О.К. Екологія/ С.Л. Дорогунцов, К.Ф. Коценко, О.К. Аблова — К.: КНЕУ, 2001. —162 с.
6. Загальна екологія : підручник / Л.І. Соломенко, В.М. Боголюбов, А.М. Волох ; вид. друге випр. і доп. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. – 352 с.
7. Запольський А.К. Основи екології: Підручник./ А.К. Запольський— К.: Вища шк., 2001. —358 с.
8. Еколого-економічна безпека України: сучасні реалії та розвиток : монографія / І. С. Варламова. – Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 316 с.
9. Екологія та збалансоване природокористування : навч. посібник / М. С. Мальований, Г. З. Леськів. – Стереотип. вид. – Херсон : ОЛДПЛЮС, 2017. – 316 с.

10.Залеський І.І., Клименко М.О. Екологія людини: підручник/ І.І. Залеський, М.О. Клименко – Херсон: «Олдіплюс», 2018. – 340 с.

11.Екологія: Навчальний посібник / [Д.В. Лико, С.М. Лико, О.І. Портухай, С.О. Глінська, І.М. Трохимчук, О.А. Деркач] за редакцією С. М. Лико. – 2-ге вид. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. – 300 с.

Інформаційні ресурси

- 1.<http://pidruchniki.ws/ekologiya>
2. <https://sites.google.com/site/buzhdygan/teaching/zagalna-ekologia>